Lietas Nr. A420189415
Lietas arhīva Nr. A42-01894-15/25

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2015.gada 28.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis M.Markovs,

piedaloties pieteicēja /pers. A/ pilnvarotajai pārstāvei /pers. B/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Vides pārraudzības valsts biroja pārstāvjiem /pers. C/ un zvērinātam advokātam Jānim Vaitam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma (reģ.Nr.1955) par administratīvā akta izdošanu par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu attiecībā uz velosipēdu nomas punkta būvniecību Engures novada Lapmežciema pagastā, Ragaciemā, nekustamajā īpašumā "/nosaukums/" (zemes gabals ar kadastra Nr./numurs A/).

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ 2014.gada 21.augustā vērsās Valsts vides dienesta Ventspils reģionālajā vides pārvaldē ar iesniegumu ietekmes uz vidi sākotnējam izvērtējumam velosipēdu nomas punkta jaunbūvei Engures novada Lapmežciema pagastā, Ragaciemā, nekustamajā īpašumā "/nosaukums/" (zemes gabals ar kadastra Nr./numurs A/) (turpmāk – Nekustamais īpašums).

[2] Valsts vides dienesta Ventspils reģionālā vides pārvalde 2014.gada 19.novembrī veica ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu Nr.VE14SI0058 (turpmāk – Sākotnējais izvērtējums). Sākotnējā izvērtējumā tika secināts turpmāk minētais. Paredzētajai darbībai ietekmes uz vidi novērtējums nav nepieciešams, jo paredzētā darbība jau ir uzsākta. Ietekmes uz vidi novērtējums jāveic neuzsāktai vai paredzētajai darbībai. Ja darbība ir uzsākta, nepieciešamo procedūru veikšana nevar sasniegt tām paredzēto mērķi.

[3] Ar Vides pārraudzības biroja 2015.gada 20.janvāra lēmumu Nr.8-01/84 "Par ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu" (turpmāk – Lēmums) nolemts atteikt pieteicējam izsniegt likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 14.[1]panta pirmajā un trešajā daļā paredzēto administratīvo aktu par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu attiecībā uz velosipēdu nomas punkta būvniecību Nekustamajā īpašumā. Lēmumā norādīts turpmāk minētais.
Ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma tālākai virzībai un lēmuma pieņemšanai par velosipēdu nomas punkta būvniecību nav pamata, jo uzsāktie būvdarbi norādītajā vietā jau ir konstatēti. Ir ticis pārveidots gan reljefs, gan biotops. Dabas aizsardzības pārvalde pieņēmusi lēmumu par sanācijas pasākumu veikšanu. Būvniecība nav tiesiski iespējama, jo šādu būvju būvniecība objektā ir aizliegta saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 36.panta otro daļu.

[4] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicējs vērsās tiesā. Pieteikumā norādīts turpmāk minētais.
[4.1] Saskaņā ar Civillikuma 927.pantu, īpašums ir pilnīgas varas tiesība par lietu, t. i. tiesība valdīt un lietot to, iegūt no tās visus iespējamos labumus, ar to rīkoties un noteiktā kārtā atprasīt to atpakaļ no katras trešās personas ar īpašuma prasību. Civillikuma 928.pants noteic, ka kaut gan īpašums var kā pēc privātas gribas, tā arī pēc likuma būt dažādi aprobežots, tomēr visi šādi aprobežojumi iztulkojami to šaurākā nozīmē, un šaubu gadījumā arvien pieņemams, ka īpašums ir neaprobežots.
[4.2] Šobrīd esošais teritorijas izmantošanas veids liedz pieteicējam iespēju izmantot Civilprocesa likuma 927.pantā paredzētās tiesības, faktiski padarot pieteicējam piederošo nekustamo īpašumu par nelietderīgu.
[4.3] Saskaņā ar Engures pašvaldības Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 285.punktu, nekustamajā īpašumā ir pieļaujama komercobjekta būvniecība kā arī infrastruktūras objektu būvniecība.
[4.4] Pieteicēja piedāvātais velonomas projekta risinājums nav saistīts ar kāda kaitējuma nodarīšanu Latvijas dabai un konkrēti aizsargājamam objektam, bet ir vērsti uz lauku, jeb dabas tūrisma (ekotūrisma) attīstību Latvijā, kura ietvaros ir jāievēro dabas aizsardzības prioritāte.

[5] Vides pārraudzības valsts birojs lietā sniedzis rakstveida paskaidrojumos. Paskaidrojumos norāda, ka pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem.

[6] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāve pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz tajā norādītajiem argumentiem.
Vides pārraudzības valsts biroja pārstāvis pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un pārbaudījusi lietas materiālus, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[8] Saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 2.pielikuma 11.punkta 12.apakšpunktu sākotnējais izvērtējums jāveic, ja ēku un būvju

būvniecība, pārbūve, atjaunošana un restaurācija paredzēta Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes krasta kāpu aizsargjoslā.

No lietas apstākļiem izriet, ka pieteicēja nekustamais īpašums atrodas Rīgas jūras līča piekrastes kāpu aizsargjoslā.

Tas nozīmē, ka būvniecības iecerei pieteicēja nekustamajā īpašumā nepieciešams veikt sākotnējo izvērtējumu.

Pieteicējs Valsts vides dienesta Ventspils reģionālajā vides pārvaldē ar iesniegumu par ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu vērsies 2014.gada 21.augustā.

Saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 13.pantu sākotnējā izvērtējuma rezultātu reģionālā vides pārvalde kopā ar paredzētās darbības iesniegumu nosūta kompetentajai institūcijai lēmuma pieņemšanai.

Saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidu novērtējumu" 12.panta trešo un ceturto daļu Valsts vides dienests pieņem lēmumu par atteikumu veikt sākotnējo izvērtējumu, ja paredzētā darbība ir aizliegta ar normatīvajiem aktiem vai lēmumu par sākotnējā izvērtējuma pārtraukšanu, ja, veicot sākotnējo izvērtējumu, konstatē, ka paredzētā darbība ir aizliegta ar normatīvajiem aktiem *(redakcijā, kas spēkā no 2015.gada 1.janvāra).*

Atbilstoši likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 13.pantam Valsts vides dienesta Ventspils reģionālā vides pārvalde 2014.gada 19.novembrī veikusi ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu.

Saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 14.[1]panta pirmo daļu un trešo daļu kompetentā institūcija, kas izskatāmajā lietā ir Vide pārraudzības valsts birojs, pamatojoties uz sākotnējā izvērtējumā iegūto informāciju, pieņem lēmumu par to, vai nepieciešams paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējums.

[9] Saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 1.panta 2.[1]punktu ietekmes sākotnējais izvērtējums ir procedūra, kas šajā likumā noteiktajā kārtībā veicama paredzētajai darbībai, kurai var būt būtiska ietekme uz vidi, lai izvērtētu šīs darbības īstenošanas iespējamās nelabvēlīgās ietekmes būtiskumu un lemtu par ietekmes novērtējuma piemērošanu.

Saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 1.panta 2.punktu ietekmes uz vidi novērtējums ir procedūra, kas veicama šajā likumā noteiktajā kārtībā, lai novērtētu paredzētās darbības vai plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai vai aizliegtu paredzētās darbības uzsākšanu normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu gadījumos.

Saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 2.pantu likuma mērķis ir novērst vai samazināt fizisko un juridisko personu paredzēto darbību vai plānošanas dokumentu īstenošanas nelabvēlīgo ietekmi uz vidi.

No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras ietvaros tiek apzināta un novērtēta paredzētās darbības ietekme, bet tā rezultātā netiek pieņemts saistošs lēmums par paredzētās darbības īstenošanu. Proti, tas ir viens no starplēmumiem, kas tiek pieņemts procesā pirms būvniecības uzsākšanas.

[10] No lietas materiāliem izriet, ka Dabas aizsardzības pārvalde 2013.gada 21.oktobrī un 6.novembrī veikusi Nekustamā īpašuma apsekošanu, kurā konstatēja, ka patvaļīgi veikta augsnes virskārtas līdzināšana 300 m^2 platībā un uzbērta un nolīdzināta grants, tādējādi bojājot reljefu un iznicinot dabisko zemsedzi.

Engures novada būvvaldes būvinspektors 2013.gada 24.oktobrī veicis Nekustamā īpašuma apsekošanu, kurā konstatējis, ka uzsākta patvaļīga pamatu un piebraucamā ceļa būvniecība.

No iepriekš minētā secināms, ka pieteicējs būvniecības darbus nekustamajā īpašumā uzsācis pirms būvniecības ieceres saskaņošanas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar Būvniecības likuma 13.panta pirmo daļu pasūtītājam vai būvētājam pirms būvdarbu uzsākšanas jāsaņem būvatļauja Vispārīgajos būvnoteikumos paredzētajā kārtībā. Iepriekš minētā panta piektā daļa noteic, ka būvdarbu uzsākšana bez būvatļaujas kvalificējama kā patvaļīga būvniecība, un atbildība par to ir paredzēta attiecīgajos likumdošanas aktos *(spēkā līdz 2014.gada 1.oktobrim).*

Saskaņā ar Būvniecības likuma 1.panta 21.punktu patvaļīga būvniecība ir būvdarbi, kas tiek veikti bez būvatļaujas vai neatbilst akceptētajam būvprojektam, izņemot Vispārīgajos būvnoteikumos paredzētos gadījumus *(spēkā līdz 2014.gada 1.oktobrim).*

No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka, atbilstoši būvdarbu veikšanas laikā spēkā esošajām tiesību normām, Nekustamajā īpašumā veikta patvaļīga būvniecība.

[11] Būvniecības likuma 18.panta piektā daļa noteic, ja būvinspektors saskaņā ar šā panta ceturtās daļas 1.punktu konstatē patvaļīgu būvniecību, viņš aptur būvdarbus un uzraksta attiecīgu atzinumu, bet iestāde pieņem vienu no šādiem lēmumiem: 1) par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu, ja konkrētā objekta būvniecību attiecīgajā teritorijā nepieļauj normatīvie akti vai būvdarbi uzsākti pirms atzīmes izdarīšanas būvatļaujā par projektēšanas nosacījumu izpildi; 2) par atļauju veikt būvniecību pēc būvniecību regulējošu normatīvo aktu prasību izpildes.

No iepriekš minētās tiesību normas izriet, ka būvniecības procesa kontroles laikā iestādei lēmumu par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu iestādei obligāti jāpieņem divos gadījumos, proti, ja konkrētā objekta būvniecību attiecīgajā teritorijā nepieļauj normatīvie akti vai būvdarbi uzsākti pēc būvatļaujas saņemšanas, bet pirms atzīmes izdarīšanas būvatļaujā par projektēšanas nosacījumu izpildi.

[12] Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 36.panta otro daļu krasta kāpu aizsargjoslā un pludmalē aizliegts celt jaunas ēkas un būves un paplašināt esošās, izņemot gadījumus, kad:

1) saskaņojot ar attiecīgo Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi un atbilstoši vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam tiek: a) renovētas vai restaurētas esošās ēkas un būves; b) būvētas palīgēkas pie esošajām dzīvojamām ēkām vai būvēm; c) rekonstruētas esošās ēkas vai būves, nepārsniedzot esošo būvapjomu, bet, rekonstruējot esošās dzīvojamās ēkas, kuru platība ir mazāka par 150 kvadrātmetriem, to kopējā platība pēc rekonstrukcijas nedrīkst pārsniegt 150 kvadrātmetrus;

2) tiek attīstīta osta vai attīstīti un rekonstruēti esošie zvejniecības un zivju pārstrādes uzņēmumi;

3) ēku un būvju celtniecība vai paplašināšana ir paredzēta vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā un notiek pilsētas teritorijā un šīs darbības ir saskaņotas ar attiecīgo Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi;

4) ēku un būvju celtniecība vai paplašināšana notiek šā likuma 67.pantā noteiktajā kārtībā apstiprinātajās un vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajās ciema robežās vietās, kur bijusi iepriekšējā apbūve, minētās darbības ir paredzētas vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā un saskaņotas ar attiecīgo Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi;

5) tiek veikta krastu nostiprināšana esošo būvju un infrastruktūras aizsardzībai;

6) tiek veikta mehānisko transportlīdzekļu stāvlaukumu un glābšanas staciju būvniecība un tiem nepieciešamo pievedceļu un teritorijas labiekārtošanai nepieciešamo mazēku būvniecība.

No iepriekš minētās tiesību normas izriet, ka krasta kāpu aizsargjoslā vispārīgi ir aizliegta jaunu ēku būvniecība, izņemot likumā noteiktos gadījumus.

No lietas materiālos esošajiem pieteicēja nekustamā īpašuma zemes robežu plāniem neizriet, ka pieteicēja īpašumā atrastos iepriekšējā apbūve, tāpat no lietas materiāliem neizriet, ka pieteicēja būvniecības iecere atbilstu kādam citam likumā noteiktajam izņēmuma gadījumam, kad pieļaujama būvniecība krasta kāpu aizsargjoslā.

Tas nozīmē, ka pieteicēja būvniecības ieceri, ievērojot normatīvo aktu prasības, nav iespējams realizēt un iesākto darbu turpināšana nav iespējama atbilstoši Būvniecības likuma 18.panta piektajai daļai.

[13] Apkopojot iepriekš minēto, tiesa secina, ka pieteicējs faktiski uzsācis būvniecības darbus pirms sākotnējā ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas. Būvdarbu turpināšana atbilstoši Būvniecības likumam nav iespējama. Tas nozīmē, ka nav iespējams izdot administratīvo aktu par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu, jo būvdarbu veikšana nav tiesiski iespējama.

Tas nozīmē, ka pieteikums nav pamatos un ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251., 254. un 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par administratīvā akta izdošanu par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu attiecībā uz velosipēdu nomas punkta būvniecību Engures novada Lapmežciema pagastā, Ragaciemā, nekustamajā īpašumā "/nosaukums/" (zemes gabals ar kadastra Nr./numurs A/).

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis M.Markovs